

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 55-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—
Збірка адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друківні 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
І в ПЕРАМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферт та цінників.

„Запоморочення від успіхів“

Львів, 11. березня 1930.

1.

Вся радянська щоденна преса, як російська так і українська, принесла в дні 1., 2. і 3. березня ц. р. статтю теперішнього диктатора СРСР І. В. Сталіна під вгорі наведеним заголовком. Стаття „Запоморочення від успіхів“ написана з нагоди колективізації сільського господарства в СРСР. Вона своїм змістом настільки зацікавила і до тої міри цікава, що ми, заки займаємо до неї відповідне становище, вважаємо за доцільне познайомити нашу громаду з нею докладніше. Робимо це на цьому місці тому, бо насильно проведена досі колективізація сільського господарства на Україні прозіть нам просто національною катастрофою. А названа стаття освітлює справу колективізації критично з чисто комуністичного становища, дарма, що Україну зі свого обсягу виключає. Ще раз підкреслимо, що автором її є Сталін, генеральний секретар всесоюзної комуністичної партії і фактичний самодержець цілого Радянського Союзу.

На початку цієї статті Сталін стверджує, що колективізація досягла в СРСР дуже значних успіхів, бо до 20. лютого ц. р. обняла 50 відсотків селянських господарств, тобто вдвоє стільки, як це передбачувалося п'ятирічним планом. Ці успіхи мають величезне значіння для комунізму, але вони мають і свою тінь. Тіні колективізації уявляються особливо тоді, коли вона досягає успіхів „рівняючи легко, порядком, так би мовити, несподіванки“. Такі надміри та наглі успіхи дуже часто „п'янять“ людей, — каже Сталін — при чому в людей починає заморочитись голова від успіхів, втрачається почуття міри, втрачається здатність розуміти об'єктивно, виявляється прагнення переоцінювати свої сили і недооцінювати сили ворога, виявляються авантюристські спроби аміть розв'язати всі проблеми соціалістичного будівництва“. (Те і даліше цитуємо за „Пролетарською Правдою“ з 2. березня ц. р. — Ред.).

Вже з наведеного виходить, що комуністи при провадженні колективізації в життя пересюювали, переходили межі можливого, бо навіть сам Сталін не брався лати холодну воду на розпалені та запоморочені комуністичні голови. Але йдм далі за думками Сталіна.

Він ствердить, що найбільшим ворогом успішного завершення колективістичного руху в сільському господарстві є саме нечувана самовпевненість господарів в остаточній перемозі. „Ми — мовляв — все можемо“, або „нам усе легко“. Бо замість закріплювати в важким трудом добутий, комуністичні запомороченні горлають: „навіщо — мовляв — закріплювати здобуті успіхи, коли ми й так зуміємо добути миттю до цілковитої перемоги соціалізму“. З такими настроями треба, на думку Сталіна, у партії дуже завзято боротися, треба їх з партії виганяти, бо „якщо вони набудуть у нас прав громадянства, то не можна сумніватись, що справа колгоспного руху буде чимало послаблена, а небезпечка зриву цього руху може стати за реальність“.

По таких загальних аступі він переходить до обговорювання „фактів“. Деякі з них „фактів“, правда, не відомівають дійсності, але це покищо лишім на боці. Отже Сталін подає своїм однодумцям як факт, що „успіхи“ комуністичної „колгоспної політики“ пояснюються тим, що „вона, ця політика спирається на добродішність (?) колгоспного руху“. Бож не можна творити колгоспів силою, неж бвало „сиро-

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто
Почтової Шадниці ч. 143.667).

Цей Центральна Каса українських кооперативів
приймає вкладки ощадності, обслуговує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоб піднести господарський розвій укра-
їнського народу.

2-10

зумно й реакційно“. Так твердить Сталін і додає: „Не можна механічно пересаджувати зразки колгоспного будівництва в розвинутих районах до районів нерозвинутих. Це було б нерозумно і реакційно. Така політика одним ударом розвінчала б ідею колективізації... У колгоспному русі поперед усіх районів стоять у нас зернові райони. Чому? Тому, що в тих районах є в нас найбільше змішаних уже радгоспів (державних філіварків. — Ред.) та колгоспів, завдяки яким селяни мали змогу переконатись в силі та значінні нові техніки, в силі й значінні нової колективізації, що ці райони мають за собою двохрічну боротьбу з глитаєм під-

На економічні теми.

Машина йде.

У Львові відбулося перед кількома днями нічим на око незаметне зібрання. Це радили шевські ремісники над своєю долею. Домогались знижки всіляких даних і оплат та реформування надміру урядових приписів, що лягають на ремісничу біллоту. А мусіли це питання вже раз підняти і вони, бо коло 140-000 осіб у Польщі, занятих у цьому фаху, тратять наслідком убожіння населення збут своїх виробів, а крамниці із вузуттям, не можуть дістати кращого товару на догідних кредитових умовах, беруть заграничний, при сплатах куди догідніший, а до того злишений. В одному лише минулому році спровалили до Польщі готового вузуття за 15 мільйонів золотих, тоді як сирівець іде звідси за границю.

На цьому можна би й закрити звіт із цих зборів, у яких — доламо — брала участь більшість українців, колиб не один факт, який пролив усіх зібраних острахом. На устах було слово: Батя, чеський фабрикант обуви. Батя позакладав в більших містах Польщі свої шевські варстатні і крамниці; привіз свої машини й фахових робітників, обнізав ціни та побі їх усіх, і без того ледви животиючих. Хтож це той Батя, що стільки страху нагнав шевському станові цілої Польщі?

Перший раз авернув й увагу на цю фірму, коли про неї заговорив при якійсь нагоді президент Масарик: „Раз — подав він — заговорив мені Батя, що його конкретним ідеалом є довести до того, аби продукувати денно сто тисяч пар вузуття. Такого конкретного задоволення — додав Масарик — треба нам усім у всіх ділянках праці. Треба перейти від романтизму до сталі й інтенсивної праці“.

Я зацікавився людиною з таким цікавим завданням життя і довався, що цей авіаційний собі і цілком небогатиш ще до недавня шевський майстер є нині королем усіх шевців. Має найбільшу не то в Чехословаччині, але й в Європі фабрику вузуття. Його магазини і крамниці є нині вже майже в кожному більшому місті Європи і поза Європою. Зайшов я раз до такого магазину в Празі на Вацлавським. Величавський магазин з твердими і дешевими цінами, з найкращим добром і першою якістю товару. Обсудка просто ідеальна: шкура, услужка, а тава чечна і до того така весела й дотепна, що навіть але настроєна людина виходить з крамниці вдовошена. Всілякі напівки виконують там найтаніше і майже миттю. А коли хочете вже так дуже дешево купити обуви, то й тоді не відмовить вам ця крамниця приємності, бо ось принесуть новісінькі черевички, вкажуть на якийсь дефект, якого годі самому догадувати і скажуть: Задля цієї хибі черевичка порухуємо вам за цю пару стількіто менше, ніж за таку саму нову, яка є без цього дефекту. Правдомовність і словність — це може перша прикмета цієї крамниці.

А сама фабрика в Зліні? Виглядає, як місто.

НІХТО не знає, що йому принесе будучність, тому повинен шадити на чорну годину, а своїм опадності помішувати в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

час хлібозаготівельної кампанії (тут треба розуміти передовсім Україну. — Ред.), що не могло не полекшити справи колгоспного руху; тому що цим районам найпосиленішим способом постачали останніх років кращі кадри промислових центрів. Чи можна сказати, що ці особливо сприятливі умовини є також і в інших районах, наприклад: у споживачих районах, як от у наших північних краях (!), або в районах все ще відсталіх національностей, таких, скажімо, як Туркестан?”

Ось як міркує собі Сталін! Та цим міркуванням ще не кінець. До чого він далі договориться побачимо завтра.

Наймодерніша, найраціональніша заклада. Техніка праці упрощена до найдальших меж, а при масовій продукції товар виходить так дешево, що ніхто не в силі конкурувати. І ось Батя йде зі своїми виробами вже в Польщу. Його готових виробів не впускає при допомозі митних бар'єрів. Та він їх перескакує. Приходить зі своїми машинами й робітниками сюди. І це вже нагнало всім шевцям у Польщі талого страху, що аж утікають під омофор влади, аби вона рятувала їх перед цією інвазією. Перед озлобленою людиною тремтять сто сорок тисяч ремісників!

Чи є це насправду небезпека? Чи можна її уникнути? Це питання, яке ставало собі увесь ремісничий світ від тоді, коли появилася перша фабрична машина, а по війні куди більше. Докидала і шивдка у праці, дешева масовість виробів, без помилки, нильна і солідна у виконанні, вона захоплює шораз далі ділянки праці людських рук аж до машинної поживи, музики, розривок. Машинова цивілізація кинула гасло масової продукції, масових зисків, вона амеханізує мізки, душі, серця.

Видальність, продукція, зиск, страта — це нині найважливіші життєві питання. Це підхопили голови, що їх нині називаємо королями господарського життя, як Форд, що продукує денно 7.000 самоходів, як нафтовий король Рокфеллер, світовий банкір Морган, чи бравесний офіцер Векер і сотні інших. Це підхопили й європейські великани, як англійський корабельний магнат Едвард-ман, шведський сірниковий король Кройгер, італійський промисловець Преллі, грецький фабрикант зброї Захарофф і останній між ними, ще недавно звичайний собі істець, а нині окраса чеського промислу Батя.

Хто є ці люди? Можна про них думати всіляко, але пригадавшись їх життєвості, мусимо уважати їх геніями, що вміли підхопити силу й вартість машини та віддати її в службу не тисячі, але мільони людей, вирвавши їм перед тим брутальною силою з рук їх ручні варстатні. Бож годі назвати інакше, як генієм, білого коліс механіка, американця Дуранта, що двічі тратив і двічі віднабував по кілька сот мільйонів доларів.

Кажуть, що це геніальні капіталістичні бандіти. Може й так. Але факти кажуть, що більшість їх приходила до здобутків позитивною тяжкою працею при геніальному організаційському і спекуляційному таланті для керми машиною. Це в поважному числі німці, опані і своїм солідністю, силі волі, витривалості в праці, опадності й спритку, але й знанні в брутальності в поборюванні всього і всіх, що стоять їм на перешкоді. І виходячи з об'єктивного погляду, мусимо признати, що ті невізвичайні свої жажди є добродіями людства, бо послугуючись наймодернішою технікою машини, випроваджують людство з ринковані байдужості, змушують його до ама-

справжніх дипломатичних традицій, потрібна людина, що в дипломатичному світі була би цілком своєю. І таким чином, цього-ж таки року, обійняв державного секретаря Ватикану, — або інакше кажучи його прем'єр-міністра, — чернець на папину Мєрі дель Валь.

Кардинал Мєрі дель Валь залишався державним секретарем до самої смерті папи Пія X. і довів написати своє ім'я в історію Ватикану золотими літерами; так йому належить реформа великих і малих семінарій, створення Біблійної Комісії, Літургічної Комісії, Комісії священної музики, відновлення патехнічного навчання, дуже важлива реформа конгрегацій, трибуналів і канцелярій Римської Курії.

Зі смертю папи Пія X., діяльність кардинала Мєрі дель Валь теж мусіла прийняти інший напрям. Новий папа Бенедикт XV. притримувався цілком відмінних поглядів, і державний секретар приводило мусів відповісти іншим директивам. Кардинал Мєрі дель Валь, як і його славний попередник кардинал Рамполла, віддалився від життя двора і Курії, і почав вести спокійне, самотнє життя, займаючись кодифікацією Церковного Права та наглядуючи, як архієпископ Ватиканської Базилики, за її пильним урядженням.

Проте загальна олінія визначала молодому і енергійному, повному сил і адібностей, кардиналові ще нові широкі можливості та несподіваний припадок апендиндиту поклав кінець усім надіям і можливостям.

Італійська преса присвячує цілі шпальти докіпному кардиналові, з огляду особливо на ту роль широкого прихильника об'єднання Ватикану з Італією, що кардинал Мєрі дель Валь постійно підтримував. Особливо пригадують його виступ в 1926 р. на святах францисканського ювілею, коли кардинал, як папський легат до Асії, дякуючи за вчинок припадку і за надання йому звання почесного асієського громадянина, переклав благословення св. Франциска на цілу Італію, — „ту землю святих і героїв“. „Я хотів би, щоб ця моя подяка дійшла до Того, хто, в явном охороню Божою, тримає у руках своїх уряд Італії, і хто веде, зі світлою мудрістю, італійську націю до відродження“.

Промова ця викликала свого часу силу коментарів і в ній не дурно вбачали зору нових італіо-ватиканських відносин.

Згідно з волею покійного кардинала, його поховали в крипті базиліки св. Петра, недалеко від місця спочинку папи Пія X. Похорони були дуже святочні, і труну супроводили, окрім численного духовенства папського двору і Курії, також спеціальний на те уповноважений посол

іспанського короля (Мєрі дель Валь був іспанець в роду) і делегація з міста Асії, що поїхала на труну привезти з собою оливкові галузки.

На день перед смертю кардинала Мєрі дель Валь помер кардинал Пероці. У Римі існує давня вірування, записане в відомій книзі римського етнографа Джиджі Даанаціо „Римські народні звичаї і вірування“, що коли вмирає якийсь кардинал, то в дуже скорому часі має вмерти ще двоє, бо „кардинали мусять, мовляв, з'являтися на тім світі зовсім по трьох“.

Тому, коли, після Пероці, помер зараз-же і Мєрі дель Валь, — до того цілком бадьорий і здоровий, — забобонні римляни почали негайно шукати за третім... і знайшли його в особі кардинала Біслеті. Хроніст найбільш поширеного тут часопису „Мессаджеро“ негайно поїхав до його хати, але знайшов його в цілком добром стані. Кардинал пояснив, що два дні тому він дійсно трохи недужав, але все-ж таки на той світ ще не збирається. І просив сповістити про те стурбованим римлянам.

Що і негайно зроблено.

Евг. Онацький.

Перед новими виборами в Австрії?

Віденська преса заговорила про можливість розпуснення австрійського парламенту і вибори. Д-р Зайпель виголосив на днях на зборах християнських соціалістів промову, в якій доказував, що хоч ситуація вимагає розпуснення парламенту, то всеж конфлікт між урядом і парламентом дається зліквідувати боляй на час, доки парламент не скінчить ухвалення нових законів. Більшість партій є проти розпуснення парламенту, з нових виборів домагаються тільки соціалдемократи і комуністи, які зривають обструкціями всякі наради. Партія християнських соціалістів буде й надалі піддержувати уряд.

Криваві комуністичні авантюри в Берліні.

Дня 7. березня після комуністичних демонстрацій, комуністи стріляли до поліції. Двох поліціантів було ранених. Багато осіб арештовано. Поліції з трудом вдалося привернути в місті спокій.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

На прощання товариша.

(Пам'яті Ф. Федорцева.)

В сумну сьогодні вдарю струну;
На сміх і гумор не пора:
Я бачив чорну, чорну труну,
В ній був товариш від пера.

Щось сумовите і зловіще
Махнуло поміж нас крилом;
Линілося порожнє місце
Між нами за одним столом.

Допитий горя Твого келих,
Вже в нас не сяєш край вікон
Не скажеш більше: „Друже Чмелик,
Слабий твій нині фейлетон!“

Не був Ти інгол, а людина,
І хибив мав як кожний з нас,
На світі золото і глина
В одно мішається нераз.

Тому, що Ти слабкий був тілом,
Хотів, щоб дух був наче сталь;
Ти розпашався на віки з „Ділом“ —
Нам жаль Тебе, так дуже жаль!

Чмелик.

До ревіндикації українських православних церков.

III.

Яке становище займе польський державний суд у справі волинських православних церков — не знаємо. Чи вийде з погляду нового колекторату, між Польщею і Римом, на основі якого право власності всіх католицьких дібр (чи також і тих, що первісно були православними, а відтак через якийсь час уніатськими?) належить до католицьких єпископів, чи стане на канонах грецької церкви, що храми і їх майно, засновані давно громадами для їх релігійних потреб, є власністю тих громад.

Достойне і гідне становище займає тут найбільше компетентний муж, наш Випросв. митрополит, охоплюючи християнською любов'ю всіх своїх родичів, як єдинених з нами, так і нез'єдинених, висказав у цій справі свої гідні слова і не прилучився до протиположної андїї. Я додав би, що інакше рішення в цій справі якихисьбудь чинників могло би повести за собою дуже поважні на-

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

6)

Життя без неї.

(Докінчення.)

Проте театр під цю хвилю був, здається, єдиним місцем на світі, де стурбована людська свідомість знаходила деяку оману незмінності неймовірних подій світа. Тут життя людське, по сподіваннях усіх нас, мало виповнитися за мент чимось завдаєгідь людям передбаченим і впорядкованим і разом з тим зберігти нам ілюзію влади над світом і природою. Момент перед піднесенням завіси, коли всі чекали звичайних трьох ударів молотка, давав справді усім певну злуку недавно минулих часів. Тоді ворухнулися льонетки і шепотіли багачам фрази тисячні уста.

Перша дія здається також задовольнила всіх. Старенький Фавст мав дужий і певний голос, а його сумнівні і надії, розмови з послом позаміського світа були всім цього вечора зрозумілі і рідні. Вони навіть стратили запах містерії і чуда і стали буденні, майже патетично-трагічні, ніби ми всі, старі і молоді, почували нараз у грудях серце і забаганки Фавста.

Але вже у другій дії селя змінила свій вигляд. Місто без жінок, що ми побачили на сцені, пригадало відразу всім брутальну дійсність. Коли у першій дії голосні прояви задоволення і емоції були навіть частіші як звичайно, то тепер уся селя затихла, нараз замовкла, щось воно стало поміж нею і сценою. Ніхто не плескав знаменитому Мефістофелю, ніхто не вишова покурити підчас антракту, ніхто не всміхався своєму сусідові. Скрізь панувала одна ворожа мовчанка, нетерпелива, дражлива й одчайна.

Третя дія дала притоку до вибуху. Вже по-наві Зібія, що природа дала йому голос твердий і рішучий, викликала Зоганько злюбних сів і замишань. „Це не Японія!“, — сичав біля мене Конто, а такий зрівноважений звичайно Андрі де Реніє вибивав своєю срібною палицею голосно такт музиці.

Поява Маргарети була знаком до загального повстання. Посипалися на сцену палиці, льонетки, луделки, циліндри і крісла, а біда

Гретхен завдячувала тільки своїй мужеській енергії і довготі ніг своє даліше життя на цьому світі. А з висот галерії сипалися булки, яблука, американські орішки і банани, а в загальному замішанні попало і неодному відвідувачеві партеру у ніс, очі й поза пазуху.

З трудом проклавши собі шлях на вулицю я відіткнув. Було так свіжо і чудово серед опустілих паризьких вулиць у товаристві одного тільки ясного і зимного місяця, що я рішився повернути пішки до дому. На розі бульвару Батіньоль і площі Кліші я задержався знову. Мене вразило щось несамотнього у цьому мовчанні Монмартру.

Звичайно в цій порі роїлася тут від людей. Утомлені і бадьорі, неспівні і нахабні, всі находили серед натовпу цієї площі нагоду виявити свої наявні амбіції і таємні здібності. Кохання розцінювалося тут нахабством, почування брутальністю, красота призириством. Тут зустрічалися два ворожі світи, світ жінок і світ чоловіків; ніби сторони гешефтарі вони зустрічалися холодні, розмірковані і чужі, серед реготу, шампанського і голосних як удари батога цілуноків.

Пайла ще руслом бульварів струя людей без звиня і цілі, що їм констеляція зір серед неба або усіх дівчини ворожили про майбутнє. І ворухнулися ще тьма-тьмenna цікавих всіх імен, звань і влад людських. Їх безперестанку облягали дівчата вулиці обіцяючи віддати себе за вечеру і кілька франків. І було щось герейського у цьому залюбленні дівчат до чоловіків Флірт це не те найвідразливіше до чого дівчина з вулиці не понижуюється ніколи без глибокої, призириливої огиди.

Але сьогодні мовчало все. Нудьгували дівчата серед опустілої площі, а на терасі Café de l'Univers сиділо кілька папків і преспокоїно читало газети як у архібуружуйських ділянках, або далеких передмістях заходу і півдня. Монмартр перемінювався нараз у дошки від світа забиту провинцію, що тхала табакою, скупарством і старими капцями.

Я вже хотів лицем обернутися до бульвару Батіньоль, щобій зйти до дому, коли побільше 10 кроків від мене завважав щось, що дошвидко змінило мій замір.

Це „щось“ зближалося до мене поволі з

обережно, минуло ліхтарню і задержалося у віддаленні може трьох-чотирьох кроків від мене. Воно мало на собі жіночий одяг, довгу до кісток спідницю, блязку, що заминала круглі груди.

Жінка?? промайнула мені через голову. Але жінок цей-же не було більше на світі. Може один з кабареетних акторів перебраний за жінку, абожеволів нараз і вибїг у цьому одязі на бульварі?

Тїнь закрила обличчя цієї постаті. „Треба переконатися“ виринув знечея сміливий замір і я поволі і крадьки почав наближатися до дивної зяви.

„Щоби тільки не сполюшити її“, — думав я собі по дорозі. „Пійдіду з боку і нечаяно обведу її стан рукою ніби міцним стелевим лясом. Не встигне навіть крикнути. Зрештою чим є крик жінки серед площі Кліші?“

Простір між мною і дивним явищем малів помітно і я завважав, як моя майбутня жертва тремтіла вся мов осиковий листочок. „Це добрий знак“, подумав я собі ще і простягнув руки...

Стук, крик і щось тяжке, що м'яко спочило в моїх обіймах були жорстокою мені заплаатою за цікавість.

Ви певне догадалися до ршті? У моїх обіймах спочивала омала моя „conclerge“ (стерожиха), мадам Дюран у власній особі, а на землі довкола моїх ніг лежали черепки розбитої склянки і широко розілялася жовта калабана кави. Кризь вікно протікала у хату сірий паризький день лінивим струмком безагладної одноманітності. Під кріслом біля ліжка валялася газета. Я здалека розпізнав перші слова статті: „Світ без жінок...“ і відразу зрозумів усе.

Мадам Дюран довго лежала омала на ліжку у моїй кімнаті. Ледве вдалося привернути її до життя, такі поважні були наслідки переляку. Снідання я таки і не пив цього дня, а коли прохолоджен тепер попри невинне сторожину, насуваю глибоко капелюх на очі. А найгірше, вона думає, що я це все задля неї, а мені незручно товмачити. Зрештою не повірилаб навіть Жінки такі наївні. Далекі, без жінок не добре на світі. Але — ніде правди діти! — і з ними лико.

Париж, березень.

слабкі як у житті церковним так і політичним. З огляду на вагу тієї справи як і її наслідки хоч на нею трохи довше сплинувся.

Передовсім тоді церковних взаємин між нашими православними братами і греко-католиками. Уже наш Високоєв, митрополит підляс, що в рідній православній, і що український народ, називаючи себе відданим у літургічних книгах православним, має свого роду православні. Наш народ, прийнявши християнську віру з грецького Євху, визнавав під давніх віків свою релігійну єдиність із західним християнством. Свідомостю того були його звички, релігійні, суспільні і політичні, зі західними народами. Коли ж заходила потреба, виявлялася ця єдиність і припадками актами (як, унія галицького князя Данила) Римські на полі церковним не було давно: а внесли її польські сусіди, коли наступаючи від 14. віку на нашу землю, признали за своїх політичних цілей вищість своєї польсько-латинської церкви над нашою і почали нашу віру та її ісповідання понижувати і висоби. Але не вважаючи на те, наш народ не звинувачує не неприхильно до всієї католицької церкви. Коли під кінець 16. віку піднято справу унії, пішов мирно за нею. Правда, що найшлісше і сильні противники; але це була реакція на ті кривди і понижень, яких наша церква частно зазнавала. Ця миролюбна риса нашого населення лишилася і досі мимо всяких невгохотин. Найкращим доказом цього в факти, які заставали перед нашими очима в останній війні, а саме: що зброї волонтерів і холмських громади бажали злучитися з галицькою гр.-кат. церквою, а тільки сусідні католики до того не допустили, — що і на Великій Україні православний народ прийняв радо наших галицьких священників, а православні київські українці вітали оваційно нашого антрополита і збудували там навіть гр.-кат. церкву, що суміжні в Галичині громади Волині і Холмщини зверталися у війні до наших галицьких священників у своїх релігійних потребах; що українські жоніри прийшовши з російським військом у Галичину, заходили громадно до наших церков, співали Службу Божу, читали апостола і почувалися в наших домах божих одною душею з нами. А в останніх часах бачили ми, що коли на волинські і холмські православні церкви ішли лукаві напасти, їхали туди наші гр.-кат. посли і боролися спокійно добре своїх братів. Ось яке православна в українським народі! Мабуть, тако, якого бажав собі Христос, кажучи: „По с'м вірять всі, що ви є моїми учениками, коли будете мати любов між собою“. Дивлячись на дружнє відношення між одними і другими, я пересвідчений, що колиб український народ добився своєї незалежної волі, а його церква добула свої повні права без вмишування чужих шкідників і насала в належній повазі перед народом, тоді ми скоро аїхалися би з нашими православними братами в одній церкві Христовій.

Але перейду до теперішнього процесу за православні церкви. Як було сказано, забрано вже коло 600 православних церков і всі їх землі, а справу 700 церков передано до суду. І колиб нашим противникам повелювало в процесі, тоді остало б півтора мільона наших братів без ніяких домів Божих, в котрих через тільки вікір молилися до Бога і заспокоювали свою душевну справу. Уже давній польський історик Морачевський, дивлячись на подібні кривди нашої церкви і народу, перестерігав своїх земляків словами: „Nikczemnych tylko ludzi nie obchodzi ponizienie ich religii i narodowosci“. Природно, що в теперішній політ мусить викликати в народі найбільше огорчення проти тих, що завдають йому таку тяжку кривду, — а саме проти польсько-латинської ерархії, а даліше проти всієї католицької церкви, якої мимими розмінками ті ерархії виступають. Як священник, жалію особливо над тим, що за вчинки малої горстки мала би відповідати тут вся католицька церква. Однак не надумування цілої церкви для цілей партикулярних ведення на наших землях вже від давня і продовжується досі, та навесло церкві великі школи. Гріхих наслідків того зазнали ми і тепер. Бо коли Румський Престол та інші християнські церкви підняли голос проти переслідування християнської віри в СРСР, відповіли ті зараз: „а що діється в католицькій державі з православними церквами!“ І на це приходить зі стидом мовчати.

Але забираючи православні церкви має ще в політичне значіння: бож відомо, що ослаблення церкви спричинює також ослаблення всього українського народу. Це розуміє український народ і тому ця справа викликає озлоблення на всіх його просторях. Деякі державні мужі, адекватно маловажачи це почування народу, бо не раз чуємо в високих урядових місцях заяви: що маси українського народу заховаються спокійно і цим доказують, що вони вдоволені зі свого теперішнього положення. А щодо Великої України, то думають, що вона пригноблена тепер більшовиками і не треба на неї оглядатися. Але чи це не самообман? Чи це не політика тільки на живих?

день, без огляду на те, що буде завтра? Наш народ на око спокійний, бо в голі йому чти голіруч на підбраних загарахних йому церков, або постоювати ділом за належні йому права. Але що кинить в душах тих мас, котрі свідомі того, які права їм на їхній землі належаться і які кривди вони в д'ясовості переносять. Такі почування голі маловажати. Бож в історії бачили ми вже не раз, що більші фінансні сили уступали, а живий дух народу удержувався.

А щодо Великої України, то відносно виступили там дуже прикрі як на полі суспільним так і релігійним. Та цей стан не може довго удержатися. І впроваджену природу народу голі повним суспільним порядком зломити. — та й з Богом і з релігією народу ще ніхто не виграв справи. Такі випадки але не раз бували в історії та скоро упали. Великий український народ страє ті неприроди, пута і заїжє знова своїм питомим, громадянським і релігійним життям.

З огляду на це можу і тут жаліти, що наші сусіди, запаморочені нечаяним повождженням, заняли супроти українського народу своє давнє становище. А жалію тому, що не бажав би, щоб описані прихотило між обома народами до давніх порохунків. Знаючи історію їх, розумію, до якої катастрофи довела давня боротьба один і другий народ. Я побоювався би, щоб давня історія не повторилася, — а це не виключене, бо осталися давні сусіди з давніми хибами, може більшими, як колись. Та невже не прийде до опам'ятання і чи не ародиться політичний розум? Та дарма, наш народ піде своєю природною дорогою і не буде відповідати перед історією за вчинки інших. А що другі посяють, те й пожнуть.

Вкінці примічу ще одно. В часописній дискусії впали слова, що Рим займає в волинській справі *вижидуюче становище*. Та про цю вижидуючу тактику в справах нашої церкви і народу хотів би я колись, в загальнім інтересі церкви, ще окремо поговорити.

Проф. о. Олександр Стефанович.

3 життя наших установ.

Загальні Збори Українського Гігієнічного Т-ва у Львові.

Дня 9. III. ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Гігієнічного Товариства у Львові. До виділу увійшли: д-р М. Паньчичин — голова; члени виділу: дир. І. Герасимович, д-р О. Подолінський, д-р О. Прийма, д-р М. Стахурський, д-р С. Парфанович, п. Куніцька Ірина, І. Борим, М. Попович. До Контрольної Комісії: о. прабат Пясецький, д-р Т. Бурчаківський, д-р М. Музика, д-р О. Козакевич, В. Сай. До Мирового Суду: сен. В. Дециневич, радн. Сосновський, д-р І. Куровець.

Українське Гігієнічне Т-во веде боротьбу з пошесними недугами й удержує Протитуберкульозний Диспансер (порядно) для туберкульозних у Львові при вул. Петра Скарги ч. 4. (Народня Лічниця), в якому уділюється порад щоденно від год. 12—2 попол.

Вписуйтеся в члени Українського Гігієнічного Т-ва, купуйте його видавництва! Адреса Товариства: Львів, вул. Клаушинська 3.

Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

Останні зряду восьмі Загальні Збори УКТОДІ у Львові відбулися 8. березня ц. р. Поважна скількість присутніх членів Т-ва, як також деякі дані зі звітдоповіді дозволяють ствердити, що заінтересування долею інвалідів Української Армії серед нашого громадянства з року на рік зростає і то не тільки завдяки живій пропаганді Т-ва, але також завдяки симпатії українського загалу до інвалідів. Із розданого на салі рахункового звітдоповіді бачимо, що УКТОДІ теж і матеріально поважна у Галичині інституція, котрої грошевий оборот за останній адмін. рік перевищив суму одного мільона золотих. — Доходи Т-ва творили жертви громадянства у висоті 156.000 зол (з чого від американської й канадської еміграції 8.300 дол.), дохід робітень 5.125 зол., членські вкладки 5.850 зол., відсотки від з'явокції і фонду будови „Дому Українського Інваліда“ 11.400 зол. На зборах почули присутні про завзято ведену українською еміграцією в Америці й Канаді збірку на будову „Дому Українського Інваліда“ у Львові. Завдяки Об'єднанню Українських Організацій у Філадельфії (секр. д-р Л. Мишуга), Українській Стрілецькій Громаді та її відділам і Українському Робітн. Союзови УКТОДІ розпоряджає тепер сумою 25.500 доларів і поробило вже заходи для зреалізування будови.

Витрати Т-ва йшли на ренту та підмоги інвалідам у краю, з яких користало в 1929 р. 521 інвалідів (109.000 зол.), на удержання Дому Українських Інвалідів у Львові (18.000 зол.), удержання захисту туберкульозних в Винниках

(5.500 зол.), протези (6.400 зол.), лікування (2.300 зол.), адміністрацію (17.300 зол.) та інші дрібніші видатки, зв'язані з діяльністю Т-ва.

На те, щоб держава перейняла на свій стат інвалідів УГА нема виглядів. УКТОДІ досі має всього тільки 11 філій, з яких найдіяльніші в Сокалі, Тернополі й Перемишлі.

Головою Т-ва вибрано поново посла Д. Паліва. До Головної Ради увійшли як нові члени пп.: інж. А. Мельник і Ст. Волошинівський. З давніших остали пп.: М. Брилинський, М. Гайбей, д-р Б. Гнатевич, О. Радловський, Ю. Шепарович, інж. В. Воробець, д-р І. Гіжа, М. Мельничук, П. Палійчук, Ю. Галіревич. Від інвалідів УГА вибрано до Головної Ради: д-ра П. Деркача, В. Сенчишина, Гр. Наконечного. До Ревізійної Комісії увійшли: М. Гебус, І. Фостаківський та Ос. Голінський.

На Заг. Зборах стверджено, що ренти інвалідів УГА від УКТОДІ є дуже низькі у порівнянні з рентами, які платить держава. Очевидно, що Т-во виплачувало їх у межах своїх приходів, тому допомога інвалідам залежить від жертвенності громадянства. Щоби вона була зорганізована, щоби УКТОДІ могло зложити річний бюджет, повинні всі українські інституції й товариства, всі громадяни українці вступити в члени Т-ва, щоби своєю вкладкою забезпечити УКТОДІ доходи, бо інші джерела доходу непевні.

За розбудову Нац. Музею.

Показ проєктів розбудови.

В неділю 9. ц. м. влаштовано в залах Національного Музею у Львові показ проєктів розбудови Музею, що їх зладили в різних часах інженіри-архітекти: Грицай, С. Тимошенко, пок. Пещанський і Лев Левинський. Цей показ-виставку уладилу Українське Технічне Т-во у Львові, щоб познайомити і своїх членів і ширший український загаль з наміченою розбудовою Музею і з дотичними планами.

Отворив виставку інж. Рижевський, що привітав численно зібрану аудиторію і попрощав директора Нац. Музею д-ра Іяріона Свенціцького пояснити всі проєкти. Референт присвятив у першу чергу ширшу згадку пок. проф. Іванові Левинському, що поклав для розвитку Нац. Музею великі заслуги, інтересуючись ним живо ще від 1905 р. Описав проф. Свенціцький перейшов коротко історію і зріст Музею від перших його початків, коли він був чисто церковним і містився в б. возівні св. Юра (в 5 кімнатах), аж по нинішній день, коли його збірки розрослися так, що більшість їх лежить по магазинах, бо в Музею нема місця на їх розложення.

З черги референт представив подрібно всі 4 проєкти (Грицай, Тимошенка, Пещанського і Левинського), подавши їх аналіз і можливість розбудови, які вони дають нашому музеєві. Всі ті проєкти мають багато добрих сторін, але одночасно всі вони вимагають для своєї реалізації великих коштів, які зібрати нині нашому громадянству булоб просто не під силу. Тому Кураторія Музею рішила покищо вибудувати тільки окремий павільон, щоб хоч частину з тих цінних збірок, які тепер лежать по магазинах, виставити прилюдно.

Проєкт такого павільону виготовив інж. Пещанський. Павільон цей займає би два крила музейної площі від сторони цитаделі і містив би 7 великих сал, з яких одна, одноповерхова, примістиваб у всій повноті величній іконостас з Богородчан. У нових залах (вс. по 8 метрів) булиб приміщені пам'ятки старого мистецтва, окрема велика зала (13 метрів) обявляб народне мистецтво, а друга — твори новітнього мистецтва. Будова осьього павільону коштувалаб приблизно чверть мільона п. зол., причому дещо пізніше можна булоб збудувати такий самий павільон з лівої сторони, а потім ще два павільони від вулиці і злучити їх разом з теперішнім будинком (після деякої його перерібки) в одну цілість.

Проєкт будови павільону від цитаделі є наскрізь реальний. Уже в найближчому часі Кураторія Музею приступить до тої будови, оскільки громадянство поспішить негайно зі своїми жертвами на розбудову Музею. Тільки від українського громадянства і його жертвенності залежатиме час і розмір розбудови нашого Національного Музею у Львові.

В дискусії над рефератом проф. Свенціцького промовляв тільки інж. Корнелія, після чого дир. Свенціцький дав ще додаткові пояснення. Сходили закінчив інж. Рижевський, що подякував усім присутнім за участь

На парламентарній арені.

Поголоска про зачинення сесії.

(ік) Сьогодні появилася сензаційна поголоска про зачинення сесії вже в четвер або п'ятницю цього тижня, а саме тому, що не передбачуються великі зміни в бюджеті, зроблені сенатом і сенат прийняв би в четвер бюджет у незмінній формі і в той спосіб бюджет не потребував би вертати до сойму. Негативно після того доручено би маршалам сойму і сенату декрет президента про зачинення сесії. Таке раптове зачинення сесії стояло би у зв'язку зі зголошенням внеском недовіри мін. Присторові і Червінському. Передчасне зачинення сесії було би вигідне не лише урядові, але також соймові опозиції, головню ППС, яка була змушена проти своєї волі зголосити внесок недовіри мін. Присторові, а котрі однак хотіла би затримати при владі прем. Бартеля. Головно на зачинення сесії настоює ББ. у зв'язку зі самоурядними законами та зі справою виборчих зловживань, яка входить в денний порядок сойму.

Заява українських сенаторів проти колонізаційних законів.

(ік) При розпочатті дебати над бюджетом мін-ства земельних реформ в сенаті, сен. Троян проголосив слідуючу заяву в імені всіх українських сенаторів. „Високий Сенате! До маршала сойму вплинули від уряду чотири нові законопроекти про військове осадництво і законопроекти ППС про примусовий викуп т. зв. попівок, себто ерекціональних дібр колишніх гр. бат. парафій. Проти цих проектів українська і білоруська соймова репрезентація не лише заявлялася, але як найрішучіше заперестувала. Невважаючи на це уряд, далі форсує ці проекти, а разом з ним більшість польського представництва на комісії земельних реформ, що спричинило покинення 7. ц. м. салі нарад українськими і білоруськими представниками. Ми сенатська українська і білоруська репрезентація прилучуємося до цього протесту з рішучою заявою, що ті проекти з причини яких будемо поборювати всіми способами, які стоять до нашого розпорядження“.

Міністр зем. реформ в обороні колонізації.

(ік) Після заяви сен. Трояна міністр зем. реформ Станевич сказав буквально слідуюче: „Зі здивуванням я вислухав цю заяву і не знаю а чийому інтересі лежить представлювання цих законів як акції розпочаття чи відновлення військового осадництва. Один з цих законів має зрівняти право до безплатного наділу осадників з 5. середньої Литви з рештою воевідств. В другому річ іде про скаргу тринадцять тисяч усяних осадників. Третій закон торкається кількох маєтків програних у процесах державним скарбом і має на цілі упорядкування прав осілих вже осадників. Лише четвертий закон торкається трошки більшого числа та створює 600 нових осад і має на цілі заспокоєння слухних прав жовнірів колишньої осередньої Литви. Згідно з цими законами право до землі приналежить лише місцевим мешканцям і спеціально мешканцям даної громади чи повіту. Отже нема тут мови про те, щоб називати це новим осадництвом. Розумію, що панове можете політично поборювати ці закони, але чи можете робити такий закид мені, який змиває той напрям політики. Хіба робите панове це на те, щоб д. Дубровіч (варшавський кореспондент Берл. Тагбляту) міг написати в Берл. Тагбляту про колонізаційну політику уряду на сході“.

ББ. в обороні колонізації.

(ік) Сен. Богушевський (ББ) також накидається на Український Кляуб за виступ проти колонізації, зводячи так само як міністр Станевич річове становище кляубу до рівня політичної демонстрації. Сен. Богушевський вважає, що Український Кляуб шукає лише претексту і поборює колонізаційні закони тому, бо вони мають на цілі урегулювати правний стан на „кресах“. Для українців є вигідніше, коли цей стан є не урегульований.

Промова сен. Кузьмина.

(ік) Сен. Кузьмин промовляв у тій сесії вже двічі, а то 8. ц. м. при дебаті над бюджетом мін-ства рільництва і 10. ц. м. при дебаті над бюджетом мін-ства торгівлі і промислу. Короткий аміст промови сен. Кузьмина при мін-стві рільництва такий: Промовець доводить, що зниження цін на хліборобські продукти не є головною причиною нинішньої катастрофи хліборобства. В 1923 р. ціни хліборобських продуктів були такі низькі, що треба було платити 400 кг. жита за одну пару чобіт, а все таки не було тоді такої хліборобської кризи, як сьогодні. Найбільша катастрофа того року не довела би до пролетаризації села і не вигнала би десятки тисяч

селянського населення за границю на непевну егзистенцію. Головною причиною нинішньої катастрофи є політика всіх польських урядів супроти хліборобства взагалі, а українського зокрема. Сенатор питає, що польський уряд зробив взагалі для піднесення хліборобської культури. Прешнь на терені всіх 4. «хлібних воевідств», які мають виключно хліборобський характер, нема ані одної української хліборобської державної школи. Єдине поважне українське хліборобське Т-во „Сільський Господар“ було позбавлене якої небудь допомоги з боку того державного бюджету, який спирається на податках селянина. Опісля сенатор переходить конкретні випадки політики державних і самоуправних установ до справ хліборобських, зокрема українського хліборобства. Наводить випадок, коли зборівський повітовий відділ рішив прийняти на посаду дипломованого агронома п. Охримовича, а повітовий староста на власну руку, на рекомендацію гр. Поточного цю ухвалу знехтував і прийняв поляка без жадних дипломів. Говорить про діяльність різних комісій, покликаних на основі міністерського розпорядку з січня 1929, які мають опрацювати господарський план для кожного повіту на 5 літ. До тих комісій не покликається фахівців а таких інституцій, як „Сільський Господар“ чи Кооперативний Союз, лише місцевих польських інтелігентів, які не мають поняття про господарські справи. Слово „кредит для українського селянина не існує. Він знає лише слово „лиха“. Навіть Банк Роліни в 10 літ по війні переводить вальоризацію зятягнутої перед війною позички Краєвого Банку, не беручи під увагу зложених у своєму часі заяв на амортизацію тих позичок. Спосіб накладання і стягання податків на селянство є системою зовсім плянового нищення селянства. Селянин ніколи не знає кілько має платити і за що платити. Знає лише, що постійно має платити і все чигає на нього екзекутор. Екзекутор видає свідоцтво маєткового стану і платних зобов'язань селянина, а відклик до вищих інстанцій не має значіння. Село стало предметом експериментів екзекуторів, поліціантів, коминарів, наказних війтів і т. д. і не дивниця, що село того наступу не витримало. Не витримало навіть 7 хаопських шкіл. Опісля промовець зясовує тісний зв'язок хліборобського розвитку зі справою самоуправи. Звертає увагу, що за австрійських часів український селянин разом зі своєю інтелігенцією побирався в галицькому соймі за демократичними реформами в ділянці самоуправи, розуміючи значіння справжньої самоуправи для господарського розвитку. Далше малює картину павперизації і пролетаризації села. Читає податкові звіти селян на доказ, що в одному дні інколи приходять до одного селянина аж 7 екзекуторів за ріжні податки, а кожний з них приносить наказ платити за податок, за проволочку і екзекуцію. Не дивниця, що в бюрі посередництва праці в Тернополі зголосилося на виїзд 9000 людей, а між ними т. зв. багатирі. Це починається масова втеча. Маємо право казати, що польська господарська політика довела українського хлібороба в пропасть і маємо право жадати і домагатися, щоб в нинішніх критичних моменти польська політика звернула бо-дай частинно українському хліборобові те, що брала від нього за 10 літ. Однак українці такого жадання не хотять ставити, маючи вже досить тих моральних проповідей, якими їх вічно кормлять в польських законодавчих палатах. Жадатись крім виконання всіх законних обов'язків, ще якоїсь льюальности. Це жадання льюальности є лише претекстом на оправдання своєї політики. Українські представники в польських законодавчих палатах є мимовільними учасниками парламентарної комедії, бо бачуть, що при одночасній катастрофі хліборобства польський парламент не має сили тій катастрофі запобігти.

Справа видачі українських послів.

(ік) На порядку нарад регуляційної комісії є тепер справа видачі послів з Українського Кляубу, а саме: д-ра Блажевича, Кохана, о. д-ра Пеліха, Паліва, Вислоцького, Луцького і Целевича. Реферати є поділені поміж послів д-ра Лібермана, д-ра Загайкевича, д-ра Пужека і пос. Бродацького. Комісія вирішила пожити тільки дві справи, а саме відмовити видачу пос. д-ра Блажевича, а що до справи пос. Кохана, то жадати актів поліційного доходження.

Відложення виборчої розправи.

(ік) Сьогодні мала в Найвишнім Суді відбутися розправа над виборчими протестами з округ Ковель-Новгородок. Розправа не відбулася тому, що закорі референт. Речниця найближчої розправи не подана.

Прімо де Рівера іде до Німеччини.

З Мадриду повідомляють, що б. диктатор Іспанії Прімо де Рівера хорий на цукровицю і мусить виїхати до Німеччини для лікування цієї недуги.

НОВИНКИ

— Дешеві книжки (від 25 до 60% знижки). Протягом місяця березня продають по знижених цінах великий вибір книжок Княжарки Наук. Т-ва ім. Шевченка і Канцелярія Т-ва „Просвіта“, Львів, Ринок 10. Каталог висилають на бажання безплатно. 1530

— З приводу смерті Ф. Федорцева дістала наша редакція нові заяви співчуття: від „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, від редакції „Хліба“, від Філії „Союзу українських артистів“ у Станіславі, від проф. Станіслава Дністрянського і Ст. Сірополька з Праги, — а замість квітів на могилу Покійного склали на „Т-во письменників і журналістів“ Р. Купчинський 10 зол., д-р Даниш Никифор 10 зол., дир. Броніслав Янів 20 зол.

— До відома Запорожців. В цілях об'єднання б. воєнків частин Запорожського війська б. армії УНР закликається старшин і козаків агаданих формацій подати в найближчому часі свої адреси заміщення, як рівнож подавати зміни своїх адрес. Писати на адресу: Kolisz, Krzyńska pocztowa 61, g. Bazyliki.

— Голодівка. Довідуємося, що українські студенти, арештовані в осені у зв'язку з бомбовим замахом на Східних Торгах, розпочинають у найближчу п'ятницю голодівку, щоб тим чином приневолити компетентні чинники прискорити слідство, яке вже тягнеться кільканадцять місяців, хоч не дало для суду ніякого вислідку.

— Викладач проф. Дністрянського в німецькому університеті у Празі. Проф. д-р Станіслав Дністрянський повідомляє нас, що він не є звичайним професором німецького університету у Празі, тільки викладає в тому університеті вже другий семестр надобовязковий предмет „Міжнародне приватне право“ (2 год. тижнево) в характері професора українського університету.

— До відома Дирекції залізниць у Львові. До недовга був у певний, що віділав від Гніздице-Кохавини до Перемишля є та сама, що з Перемишля до Кохавини-Гніздице. Тимчасом переконався я, що це неправда. З Гніздице-Кохавини білет на Добромиль-Стрий до Перемишля коштує 10.90 зол., а з Перемишля тою самою дорогою до Гніздице-Кохавини 11.40 зол., значить: є на 50 сот. ріжниця. В Кохавині продають білети друковані, себто імовірніші, по 10.90 зол., а в Перемишлі нема друкованих, лиш бланкетові, по 11.40 зол. Заходить питання, чи білети бланкетові, себто писані є дійсно 50 сот. дорожчі, чи може касієри в Перемишлі переняті теорію Айнштайна? Можеб Дирекція залізниць це выяснила? — Ю. Б.

— Демонстрації на відітні о. Орачевського. В понеділок відбувався у Львові в салі Технологічного Інституту при вул. Булярда перший відіт польського священика Орачевського п. з. „Рік 1930“. Около сто польських академиків уладило демонстрації проти прелегента й обкидали його яйцями. На салі счинилася бійка. На салю звійшла поліція, вилегітимувала кількадесят слухачів, майже виключно академиків і усунула їх зі салі. Потім уже відіт закінчився спокійно.

— Нові арештування в справі залізничної афери. Слідчий суддя приказав арештувати Володимира Баландюка, залізничного урядовця ІХ. р., засуспендованого в урядуванні та двох пересувачів вагонів Ант. Лупенька й М. Боднара, звільнених зі служби в зв'язи з аферою у львівській дирекції залізниць, а саме з вироблявання залізничних посад.

— Епідемія самовбивств у Львові. Дня 10. березня у Львові було три випадки самовбивств: При Марійській плаші отруївся урядовець З. Р., але його врятовано; при вул. Алембека ч. б. намагалась наложити на себе руку дівчина І. Г., фриз'єр Станіслав К. опинившись без праці і хліба отруївся також.

— Велика пожежа в Берліні. На днях у берлінській виробі смолі Віллімбера вибухла пожежа, яка перекинулась на сусідню фабрику бензолу й охопила 30.000 літрів цього паливу. Вогонь був такий величезний, що його видно було в цілому місті й околицях. Шкоди сягають 5 мільйонів марок.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платня кооперативам для 10. березня ц. р. за масою експортного солена й несолена пріма по 530 зол. за килограм; за літру могола 0.34 зол. за літру сметани 1.80 зол.; яйця копа 5.20 зол.

